

er vist Mangel paa Energi fra Krigsbestyrelsens Side, men at der heller ikke er ydet Fabrikken fornøden Tid til at gaae over fra det ene Nye til det andet Nye; thi Nytt var jo begge Dele, om end ikke under samme Form. Disse Meddelelser kunne altsaa ikke tale imod, at man kan anvende Fabrikken. Fleertallet troer, at forsaavidt man finder det hensigtsmæssigt at lade dette Forhold bestaae — uden selvsølgelig at anerkjende nogen Retssforpligtelse — vil man kunne faae udført sit Arbejde paa Hellebæk Geværfabrik paalideligt, under fornøden Control, nogenlunde til rette Tid og til en passende Pris; men selvsølgelig maae vi da vente, at det vil være Krigsbestyrelsens alvorlige Villie at faae Forholdet ordnet paa den Maade. Her er nu Tale om at komme bort fra dette Forhold, og det af flere forskellige Hensyn, navnlig da af det Hensyn, at det vilde være gavnligere og hensigtsmæssigere under mange Forhold, at man havde den fornødne Fabrikvirksomhed her i Hovedstaden, i Statens egne Bygninger og med dens egne Arbeidere, over hvilke man jo har større Myndighed i paakommende Tilfælde end ligeoverfor private Arbeidere, og af det Hensyn, at man der allerede har anlagt ikke ubetydelige Summer i lignende Retning. Dette er Hensyn, som ganske vist bør komme i Betragtning, og jeg er tilbøielig til at antage, at Udvalgets Medlemmer i det Hele mere eller mindre ere tilbøielige til ogsaa at helde til den Betragtning, at det, efterat Udviklingen nu engang har taget en saadan Retning med Hensyn til Fabrikationen af Vaaben, til Nødvendigheden af at have fornødne Forraad og til enhver Tid at kunne være istand til at reparere forekommende Mangler, ikke vilde være uhenigtsmæssigt at have en Fabrik under Krigsministeriets udelukkende Bestyrelse og Myndighed. Men Spørgsmaalet er, om det Offer, man forlanger for at komme til et saadant Resultat, er passende. I saa Henseende er det, at Udvalget deler sig i to Dele. Et Fleertal finder, at selv om Billighedshensynet og ogsaa Hensynet til Hensigtsmæssigheden af her i Hovedstaden at have en egen Fabrik kunde føre til, at man offrede et passende Beløb

for at komme ud af hele det nuværende Forhold, er det dog et for stort Offer, Krigsministeren forlanger. Derimod troer et Mindretal — jeg antager, væsentligt af de samme Grunde; men det vilde vi jo faae nærmere udviklet af det ærede Mindretal — at hvide tilraade at gaae ind paa Bevillingen af et saadant Beløb som det, der er begjært. — Fleertallet har endnu til Støtte for sin Betragtning det Moment, at selv om vi, som man seer af Betænkningen under Nr. 4, gik ind paa den høitærede Finantsministers og den høitærede Krigsministers Vindringsforslag, vilde vi ikke komme aldeles bort fra Forholdet til Fabrikken, idet denne dog vilde beholde som Eiendom nogle Søer, hvorover Staten altsaa ikke fik Raadighed; der er i alt Fald adskillige Medlemmer af Udvalget, for hvem dette Moment er temmeligt afgjørende, og som vilde være mere tilbøielige til at gaae ind paa en Afløsning, hvis Staten for Fremtiden Intetjombhelt havde at gjøre med Besidderne af Fabrikken. Udvalgets Fleertal fraraader saaledes navnlig i Betragtning af Beløbets Størrelse, at gaae ind paa Krigsministeriets Forslag. Mindretallet derimod tilraader at gaae ind paa Ministeriets subsidiaire Forslag, der gaaer ud paa at udvide Fabrikken her i Kjøbenhavn saaledes, at den kan levere 1,000 nye Geværer om Aaret og reparere de gamle, hvorved man mener at kunne spare i de aarlige Beløb, man nu har maattet udrede til Hellebæk Geværfabrik, ca. 9,000 Rd. Dette er Forskjellen mellem Fleertallets og Mindretallets Betragtning efter den Opfattelse, jeg har kunnet faae af Mindretallets Stilling. Naar Fleertallet ikke har troet at kunne gaae ind paa den høitærede Finantsministers Forslag og har modsat sig Krigsministeriets Forslag, saa herover dette paa den Betragtning, at disse to Forslag for en væsentlig Deel høre sammen. Der er navnlig eet Moment, som i den Henseende ikke er uden Betydning, og det er dette, at det angives i Finantsministeriets Skrivelse, at Gurre Søes Vand benyttes ikke længere af Fabrikken, og at Staten derfor skulde købe denne Sø, samt at man frygter for, at Gierne vilde udtørre de andre Søer. Nu kunde det maaskee være et Spørgsmaal, hvorvidt de ere